

Prolympia Östersund

Rektorn vid Prolympia Östersund

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Prolympia Östersund
i Östersunds kommun

Tillsyn i Prolympia Östersund

Prolympia Östersund besöktes av Skolinspektionen den 6 och 7 november 2013.

Fakta om skolan

Prolympia Östersund är en fristående grundskola som ligger i centrala Östersund. Verksamheten vid Prolympia startade läsåret 2004/05 och omfattade då årskurserna 6–9. Sedan läsåret 2011/12 bedriver skolan även verksamhet för förskoleklass, årskurserna 1–5 samt fritidshem. Huvudman för skolan är ULNO AB som har sitt säte i Sundsvall. Skolan hade vid tillsynstillfället 395 elever. Elva av dessa elever fanns i förskoleklassen. De flesta av skolans elever är folkbokförda i Östersunds kommun, men skolan har även elever från flera närliggande kommuner.

Skolan har en inriktning mot idrott, hälsa och friluftsliv. Det märks bland annat genom att skolan har extra lektioner i idrott och hälsa inom ramen för skolans val och elevens val vid ett tillfälle i veckan. Detta benämner skolan "special-idrott". Eleverna i förskoleklassen har varje vecka en heldag med uteverksamhet då eleverna ofta vistas i skogen.

Vid skolan finns ett fritidshem för elever i förskoleklass och årskurserna 1–3 samt en fritidsklubb för de äldre eleverna. Vid tillsynen fanns 60 barn i fritidshemmets verksamhet och cirka 30 barn i fritidsklubben.

Skolan leds av en rektor som ansvarar för skolans, fritidshemmets och fritidsklubbens verksamheter. Skolan har även två biträdande rektorer som tillsammans med skolans rektor utgör skolans styrgrupp. De biträdande rektorerna ansvarar för var sin ledningsgrupp; en för förskoleklass till och med årskurs 6 och en för årskurs 7–9. Enligt skolans arbetsbeskrivning har de biträdande rektorerna elev- och personalansvar samt ansvar för medarbetarsamtal, lönesamtal, det pedagogiska ledarskapet, elevvård och ansvar för samordning av personella och ekonomiska resurser.

Skolans lärare är organiserade i två övergripande arbetslag på samma sätt som de två ledningsgrupperna; ett arbetslag för de lärare som undervisar i förskoleklass och årskurserna 1–6 samt ett arbetslag för de lärare som undervisar i årskurserna 7–9. Dessa arbetslag är i sin tur indelade i fyra mindre arbetslag som har varsin arbetslagsledare.

Skolans rektor är chef för fritidshemmets personal. De pedagoger som arbetar i fritidshemmet arbetar som resurser i förskoleklass och årskurs 1–3 då fritidshemmet håller stängt.

Resultat

Den offentliga statistiken för elevernas studieresultat i årskurs 9 vid Prolympia Östersund, avseende år 2013, visar att 94,8 procent nådde målen i samtliga ämnen, att nästan samtliga elever var behöriga till yrkesförberedande och högskoleförberedande program samt att det genomsnittliga meritvärdet var 223,6. Detta kan jämföras med motsvarande värden för riket som helhet, där 77,0 procent nådde målen i samtliga ämnen, 87,6 procent var behöriga till yrkesförberedande program, 86,5 procent var behöriga till högskoleförberedande program och det genomsnittliga meritvärdet var 212,8. Det genomsnittliga meritvärdet har mellan åren 2009 och 2013 varierat mellan 210,6 och 223,6. Andelen elever på skolan som har nått målen i alla ämnen har ökat från 83,1 procent till 94,8 procent under samma tid.

Den offentliga statistiken avseende läsåret 2011/12 visar att 78,2 procent av eleverna i årkurs 6 vid skolan nådde kravnivån i matematik, 91,0 procent engelska och 87,0 procent elever nådde kravnivå för samtliga delprov i svenska. Detta kan jämföras med motsvarande värden för riket som helhet där 78,6 procent nådde kravnivån i samtliga ämnesprov i matematik, 86,9 procent nådde kravnivån i samtliga delprov i engelska och 82,1 procent kravnivå i samtliga delprov i svenska. Enligt skolans egna uppgifter varierade andelen elever som nått kunskapskraven i respektive ämne vid läsårets slut i årskurs 6 år 2013 mellan 95,6 procent och 100 procent.

Skolans egen bedömning av måluppfyllelsen för årskurs 3 åren 2012 och 2013 visar följande: I ämnet svenska nådde 35 procent av eleverna målen/kunskapskraven år 2012 och 50 procent år 2013. I ämnet matematik nådde 32 procent av eleverna målen/kunskapskraven år 2012 och 33 procent år 2013. I de naturorienterade ämnena nådde 72 procent av eleverna kunskapskraven år 2013 och i de samhällsorienterade nådde 94 procent målen samma år.

Skolinspektionen har inte tagit del av någon redogörelse av måluppfyllelsen i fritidshemmet.

Helhetsbedömning

Prolympia Östersund har flera grundförutsättningar som är nödvändiga för att skolan ska kunna bedriva en undervisning som ger eleverna möjlighet att nå de nationella målen som ska uppnås. Nära på samtliga av de elever i årskurs 9 som fick sina slutbetyg 2013 var behöriga till yrkesförberedande och högskoleförberedande program. Nästan 95 procent av eleverna nådde målen i samtliga ämnen vilket kan jämföras med motsvarande värden för riket som helhet där endast 77 procent nådde målen i samtliga ämnen. Även det genomsnittliga meritvärdet var högre än motsvarande värden för riket.

Vid skolan finns flera engagerade lärare som är intresserade av utveckla verksamheten och sin egen undervisning. Eleverna har tillgång till en elevhälsa som samverkar för att stödja eleverna i deras utveckling mot utbildnings mål. Det finns ett välutvecklat samarbete med skolans specialpedagoger och skolans olika lärarlag. Vidare bedömer Skolinspektionen att fritidshemmet möter eleverna med meningsfulla aktiviteter och stimulerar eleverna att själva utveckla intressen och kunskaper.

Skolan har tidvis haft problem med studiero i vissa klasser och har fått hjälp och stöd från den kommunala elevhälsan för att komma till rätta med problemen. Det är dock viktigt att skolan kontinuerligt jobbar med frågor som rör trygghet och studiero samt utvärderar de insatser som vidtagits.

Tillsynen visar att Prolympia Östersund har vissa brister och områden som behöver förbättras. När det gäller den undervisning eleverna får i idrott och hälsa inom ramen för skolans val och elevens val, av skolan kallad specialidrott, måste huvudmannen se till att undervisningen bedrivs av behöriga lärare som är anställda av huvudmannen. För att läraren vid betygsättning ska kunna utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper är det viktigt att lärarna på skolenheten tillsammans regelbundet analyserar och diskuterar hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven. Detta gäller även de kunskaper som eleven visar utifrån vad som behandlats inom undervisningen i specialidrott.

Vidare behöver skolan förbättra sitt kvalitetsarbete. Det är Skolinspektionens bedömning att rektorn behöver ta ansvar för att skolan mer systematiskt följer upp alla delar av verksamheten samt sammanställer och utvärderar resultat och måluppfyllelse så att beslut om insatser kan fattas. Detta gäller även enhetens resultat med avseende på förskoleklassens och fritidshemmets arbete med inriktning mot målen i läroplanen. Inte minst med tanke på den låga måluppfyllelsen i relation till kunskapskraven i årskurs 3 de senaste åren är det viktigt att skolan analyserar vad som påverkar och orsakar måluppfyllelsen.

Skolan har en plan mot kränkande behandling som även gäller för fritidshemmet. Skolinspektionen framhåller i beslutet att fritidshemmets särskilda behov behöver synliggöras i planen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Prolympia Östersund att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 4 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Prolympia Östersund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som utgår från de specifika förhållanden som råder i fritidshemmet. Planen ska upprättas under medverkan av eleverna vid fritidshemmet.
- Se till att skolan upprättar en plan mot kränkande behandling där slutsatserna av kartläggningen ligger till grund för och förklarar de insatser som verksamheten ska sätta in för att förebygga kränkande behandling.
- Se till att en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts finns med i planen.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Prolympia Östersund har en plan mot diskriminering och kränkande behandling som även omfattar fritidshemmet. Dock framkommer vid tillsynen att någon kartläggning inte gjorts kopplat till de förhållanden som råder för fritidshemmet. Vidare har fritidshemmets elever inte medverkat vid framtagandet av planen.

Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling innehåller bland annat en kartläggning av förhållandena vid skolan som gjorts med hjälp av enkäter rörande trivsel, trygghet och trakasserier. Det finns en analys av enkäterresultaten av vilken framgår de områden som skolan behöver förbättra sig inom. Även platser som upplevs som otrygga anges. I planen finns även en beskrivning av det främjande och förebyggande arbete som ska genomföras vid skolan. Det finns dock ingen tydlig koppling mellan de problemområden som identifierats genom enkäterna och de aktiviteter som beskrivs under rubriken Främjande och förebyggande arbete. Vidare saknas en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående års plan genomförts.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen måste se till att det finns en plan mot kränkande behandling som utgår från de specifika förhållanden som råder i fritidshemmet och se till att planen mot kränkande behandling upprättas under medverkan av eleverna vid fritidshemmet. Huvudregeln är att det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet. Huvudmannen får dock upprätta en gemensam plan för fritidshemmet och skolan såvida planen avspeglar och utgår från förhållandena i varje enskild verksamhet. Vidare måste huvudmannen se till att skolan har en plan mot kränkande behandling där slutsatserna av kartläggningen ligger till grund för och förklarar de insatser som verksamheten måste sätta in för att förebygga kränkande behandling.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Prolympia Östersund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att betygskatalogen förs i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog och rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Det framgår av skollagen och skolförordningen. Skolverket har därutöver meddelar föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123).

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att i grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygskatalogen om ett ämne har avslutats. Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en avancerad elektronisk signatur.

Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras av den som står bakom beslutet. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

*Rättelse enligt 26 §
förvaltningslagen.*

*Överstruken text ingår inte i EA
beslutet.*

~~Av bilaga 1 till Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår vidare att rektorn ska skriva under sista sidan i utdraget ur betygskatalogen samt signera varje annan sida i utdraget och i förekommande fall bilaga till utdraget. Under skriften på sista sidan i utdraget ska ges ett namnförtydligande.~~

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog och har upptäckt vissa felaktigheter. I vissa fall saknas signatur av den lärare som har beslutat om betyg. Vidare förekommer rättelse eller ändring av betyg. Det framgår dock inte om det är rättelse eller ändring som gjorts eftersom detta inte motiveras. Därutöver saknas datering av rättelse eller ändringen. ~~Rektorn har heller inte signerat samtliga sidor som ska signeras i utdraget ur betygskatalogen.~~

Rektorn för Prolympia Östersund måste se till att betygskatalogen förs i enlighet med författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

6 kap. 5 § skolförordningen

Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Prolympia Östersund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det inom ramen för kvalitetsarbetet genomförs en analys av vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen utifrån genomförda uppföljningar och sammanställningar.
- Se till att identifiera förbättringsåtgärder utifrån analysen samt att besluta vilka insatser som ska genomföras för att utveckla verksamheten.
- Se till att skolan följer upp och sammanställer enhetens resultat med avseende på förskoleklassens arbete med inriktning mot målen i läroplanens avsnitt 1 och 2.
- Se till att det genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av fritidshemmets verksamhet och se till att detta arbete dokumenteras.
- Se till att lärare och övrig personal aktivt medverkar i det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet på skolan och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn är ansvarig för att det på skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och de intervjuer som genomförts framgår att skolan arbetar med planering och uppföljning. Skolans lärare har vid ämneslagsträffar och arbetslagsträffar möjlighet att diskutera bland annat måluppfyllelse och resultat från elevenkäter som bland annat rör elevinflytande och trygghet och studiero. Varje år sammanställer skolan en kvalitetsrapport där skolans kvalitetsarbete dokumenteras.

I skolans kvalitetsrapport finns bland annat en rubrik som benämns Analys av verksamheten. När det gäller årskurs 6–9 berörs meritvärde och behörighet till gymnasiet för årskurs 9. Resultaten av de nationella ämnesproven behandlas på en övergripande nivå för årskurs 6 och 9. Det finns vidare redogörelse och en ansats till analys av resultaten av ämnesproven för årskurs 3. Däremot finns ingen analys av måluppfyllelsen på ämnesnivå i de årskurser där det finns kunskapskrav det vill säga i årskurserna årskurs 3, 6 och 9. Skolinspektionen har inte tagit del av någon bedömning av kvalitet och måluppfyllelse när det gäller verksamheten i förskoleklassen.

Tillsynen visar att det finns brister när det gäller personalens medverkan i skolans kvalitetsarbete. Exempelvis framkommer det i intervjuer att det råder en osäkerhet bland lärarna kring vad som ligger till grund för de mål som skolan slagit fast inom ramen för kvalitetsarbetet och vilka mål som är prioriterade.

Skolinspektionen har inte tagit del av någon bedömning av kvalitet och måluppfyllelse när det gäller verksamheten i fritidshemmet. Rektorn uppger i intervju att det sker en utvärdering av verksamheten främst när det gäller barnens trivsel och de sociala målen, främst muntligen vid personalmöten och planeringsdagar. Det finns dock inget dokumenterat kvalitetsarbete och rektorn menar att verksamheten behöver finna en form för kvalitetsarbetet. Vidare uppger personal från fritidshemmet att det finns avsatt för lite tid för att utvärdera verksamheten och att det är otydligt vad som ska ingå i kvalitetsarbetet.

Det är Skolinspektionens bedömning att rektorn behöver ta ansvar för att skolan mer systematiskt följer upp alla delar av verksamheten samt sammanställer och utvärderar resultat och måluppfyllelse så att beslut om insatser kan fattas.

Detta gäller även enhetens resultat med avseende på förskoleklassens arbete med inriktning mot målen i läroplanens avsnitt 1 och 2. Enligt Skolinspektionen analyseras i för liten mån vad som påverkar och orsakar måluppfyllelsen. I nästa steg är det rektors uppgift att se till att planering och genomförande av utbildningen tar avstamp i den analys som genomförts och beslutade insatser för utveckling. Det är av största vikt att skolans personal görs mer delaktig i skolans kvalitetsarbete.

Det är vidare rektorns ansvar att se till att fritidshemmets kvalitet och måluppfyllelse dokumenteras i tillräcklig omfattning för att kunna ligga till grund för analys och beslut om förbättringsåtgärder. Skolinspektionen bedömer att rektor behöver se till att det finns en dokumentation som ger en samlad bild av fritidshemmets kvalitetsarbete. En sådan samlad bild kan vara intressant för personal, elever och vårdnadshavare, likaväl som den kan vara till nytta för att kunna följa utvecklingen över tid.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Handläggningsrutiner

Bedömning

Prolympia, Östersund måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Handläggningsrutiner.

- Säkerställa att bestämmelser om registerkontroll avseende de personer som erbjuds anställning eller erbjudande om uppdrag inom skolan iakttas.

Motivering

Av skollagen fram går att den som erbjuds en anställning inom grundskolan ska lämna registerutdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister till den som erbjuder anställning. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Registerutdrag ska även lämnas av den som erbjuds eller tilldelas arbete inom verksamheten under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag eller anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten. Av intervju med rektorn framkommer att skolan anlitar externa tränare och instruktörer för den undervisning som sker i idrott och hälsa inom ramen för skolans val och elevens val (specialidrott). Enligt rektorn har skolan inte några rutiner för att säkerställa att de externa tränarna och instruktörerna lämnar ut-

drag ur belastningsregistret innan de tilldelas arbete inom verksamheten. När det gäller övrig personal som nyanställs vid skolan finns det fungerande rutiner. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att huvudmannen inte säkerställer att bestämmelserna om registerkontroll av personal i alla fall iakttas. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 31 § skollagen

Huvudmannaskap och godkännande

Bedömning

Prolympia, Östersund måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Huvudmannaskap och godkännande.

- Se till att undervisningen bedrivs av behöriga lärare som är anställda av huvudmannen.

Motivering

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudman för grundskola. Godkännande ska lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen. Enligt 23 kap. i skollagen om entreprenad och samverkan, eller i övrigt i skollagen, medges inte möjlighet att överlämna undervisning till annan huvudman på annat sätt än vad som följer i dessa bestämmelser. I 10 kap. 4 § skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta. Det ska även finnas elevens val och skolans val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I skollagens 2 kap. anges vilka som får undervisa i skolväsendet. Vad som krävs för att vara behörig för viss undervisning framgår av förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

Inom ramen för skolans val och elevens val bedriver skolan undervisning i ämnet idrott och hälsa under 90 minuter varje vecka, detta utöver skolans ordinarie undervisningspass i idrott och hälsa i årskurserna 6–9. Skolan benämner dessa undervisningstillfällen som "specialidrott".

Vissa elever ägnar sig åt en och samma idrott under hela läsåret, vilket ofta är en idrott de även utövar på fritiden. Detta gäller exempelvis idrotterna ishockey, basket, fotboll, golf och konståkning. I dessa fall håller oftast klubbar eller idrottsföreningarna i undervisningen. Andra elever deltar i så kallad prova-på-idrott med varierande utbud. Eleverna har då möjlighet att välja

mellan olika idrotter under fyra tillfällen per läsår. Biträdande rektor för årkurs 6–9 samordnar undervisningen i specialidrott.

Av intervju med skolans rektor framkommer att vid några av de idrotter eleverna erbjuds inom ramen för specialidrott genomför lärare som är anställda av skolan undervisningen. Men i övriga fall genomförs undervisningen av tränare som inte är anställda av huvudmannen i undervisningen. I dessa fall har skolan avtal med de aktuella föreningarna och klubbarna om att de ska tillhandahålla undervisningen. Av intervjuer med skolans personal, elever och rektor framkommer vidare att i de fall de externa tränarna genomför undervisningen finns oftast inte lärare från skolan med vid lektionstillfällena.

Huvudmannen för Prolympia Östersund har ett godkännande som huvudman för utbildningen vid skolan. Detta innebär att huvudmannen själv ska bedriva utbildningen och därmed undervisningen. För undervisningen vid skolan ska det således finnas en ansvarig lärare som är anställd av huvudmannen. En lärare kan dock i begränsad omfattning använda sig av externa personer i undervisningen utan att det är fråga om entreprenad. Men det är alltså läraren som ansvarar för och måste vara delaktig i undervisningen.

Tillsynen visar att skolan i de flesta idrottsgrenar, som erbjuds inom ramen för specialidrott, på ett systematiskt och omfattande sätt använder personer som inte är anställda av huvudmannen i undervisningen. Dessa är heller inte behöriga lärare för undervisning inom ämnet idrott och hälsa. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen för Prolympia Östersund har överlämnat uppgifter som är hänförliga till undervisningen till annan utöver vad som medges i 23 kap. skollagen. Vidare har huvudmannen inte iakttagit skollagens regler om vilka som får användas i undervisningen. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 5 och 8 §§ samt 23 kap. skollagen

2 kap. 3 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Prolympia Östersund en anmärkning.

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektorn har fattat beslut om tillfällig omplacering som inte följer bestämmelserna i skollagen.

Motivering

Av skollagen följer att en rektor fattar beslut om skolenhetens organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som i övrigt följer av denna lag och andra föreskrifter. Det innebär att rektorn bland annat delar in skolenheterna i klasser och grupper. Med detta ansvar följer en rätt att göra omplaceringar av elever till andra klasser och grupper även under pågående termin. Rektorn kan enligt skollagens 5 kapitel fatta ett beslut om att tillfälligt placera om en elev i avvaktan på en beständig lösning i syfte att upprätthålla trygghet och studiero. Endast om det föreligger synnerliga skäl får en sådan åtgärd gälla längre tid än två veckor. Ett beslut om tillfällig omplacering ska dokumenteras av rektorn.

Om en utredning enligt skollagens 3 kapitel visar att en elev är i behov av särskilt stöd kan det, om det finns särskilda skäl, innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp). Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en särskild undervisningsgrupp får rektorn inte delegera beslutet till någon annan.

Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framkommer att det förekommit att rektorn har fattat beslut som är utformat som ett beslut gällande placering i särskild undervisningsgrupp i syfte att upprätta trygghet och studiero. Men av intervju med rektorn framkommer att beslutet har avsett att gälla tillfällig omplacering enligt bestämmelserna i skollagens 5 kapitel.

Skolinspektionen bedömer att rektorns beslut om placering i särskild undervisningsgrupp strider mot författningarna. Huvudmannen måste se till att rektorns beslut om särskilt stöd och särskild undervisningsgrupp samt beslut om tillfällig omplacering ska följa bestämmelserna (i kapitel 3 och 5) i skollagen. Eftersom rektorn i samtal med Skolinspektionen uppmärksammat felaktigheten och uppgett att framtida beslut ska fattas i enlighet med aktuell lagstiftning stannar Skolinspektionen vid en anmärkning. Anmärkningen kommer inte att följas upp.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

5 kap. 12 och 24 §§ skollagen

3 kap. 9 och 11 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjurist Eva-Lena Ölund Brändström och utredare Karin Nilsson.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Stina Johansson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernars utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.